

Slušně uživit se dá i obchodováním s takzvaným dřevním odpadem

Nejen piliny, hobliny, kůra nebo štěpky, ale také odřezky z kulatiny a nejrůznějších materiálů na bázi dřeva včetně laminovaných, nejsou už dlouho mezi odbornou veřejností nazývány dřevním odpadem, ale vedlejšími produkty vznikajícími při zpracování dřeva a dřevních materiálů. Některé se staly dobře zpeněžitelným sortimentem využitelným jak v našem oboru, tak i mimo něj např. ve stavebním průmyslu či zemědělství, a to nikoliv pouze k energetickým účelům. Na tuto skutečnost již před bezmála čtyřicet lety vsadila společnost s ručením omezeným **GM AGROMARKET**, vedená manželi Martou a Františkem Gábovými z Valtic.

Autor: Ing. František Novák
Kontakt: novak.sd@tiscali.cz
Foto: archiv autora

Společnost GM AGROMARKET, působící na českém trhu od roku 1991, byla založena jednatelkou Ing. Martou Gábovou na popud manžela a současně obchodního manažera firmy Ing. Františka Gáby, někdejšího hlavního agronoma Státního statku Mikulov a později ředitele Školního zemědělského podniku dnešní Mendelovy univerzity v Lednici. Její počáteční činnost, dnes prováděná z provozní kanceláře v Břeclavi, byla zaměřena, jak napovídá název, na zemědělskou výrobu, konkrétně na prodej osiv a hlavně speciálních strojů pro pěstitele zeleniny (především

cibule, česneku, rajčat apod.), importovaných z Itálie. Prodej těchto strojů (sazečky, sklízecí kombajny, třídičky, baličky apod.), realizovaný kromě tuzemska také na slovenském trhu, se však během let neustále snižoval a v roce 2005, kdy podle Ing. Gáby zelinářství jako takové u nás v podstatě skončilo, se úplně zastavil. Nicméně štěstím pro firmu pak podle něj bylo to, že se již třetí rok po svém založení začala postupně orientovat na své současné zaměření, kterým je nákup pilin, štěpek, kůry a případně odřezků (využitelných ke štěpkování) určených k dalšímu zpracování.

Od cihel přes lisovaná paliva až k chovatelům

„V roce 1993 koupila akciová společnost Wienerberger cihlářský průmysl v České

republice první cihelnu, a to na Moravě v nedaleké obci Novosedly. Ředitel této cihelny, mimochodem můj známý, se pak na mě obrátil s tím, že kvůli nově zavedené technologii budou pro výrobu cihel potřebovat piliny a zda bychom se tedy, s ohledem na naše zkušenosti v obchodě, nechtěli stát jejich dodavatelem. Abych zjistil, co by tato činnost měla obnášet, zajel jsem si výrobu prohlédnout do firemní pobočky v Rakousku a bylo rozhodnuto. Přestavěli jsme dvě naše nákladní Tatry, dosud využívané pro zemědělské účely, na převoz pilin a začali je svážet z bližších či vzdálenějších pil. Jednak přímo do Novosedel a současně také do pronajatého skladu v Hrušovanech nad Jevišovkou, aby chom cihelně vytvořili dostatečné zásoby pro zimní období, kdy piliny většinou na trhu nebyly, neboť se jimi topilo, málo

„Tuto reklamu dnes na silnicích už sice nepotkáte, ale 10 denů pro nás jezdících kamiónů ano“...

... říkají Marta a František Gábovi z Valtic, obchodující 23 let s vedlejšími produkty zpracování dřeva

Prvotní a dodnes klíčový sortiment firmy GM AGROMARKET tvoří piliny,...

se řezalo kvůli výpadkům v dodávkách kulatiny apod.,“ vzpomíná osmašedesátiletý Ing. Gába na období před téměř čtyřicetiletými lety a dodává, že piliny se při výrobě cihel přidávají do speciální výrobní směsi hlín, kde tvoří asi 25 % objemu. Při výpalu piliny vyhoří a uvnitř cihly na jejich místě vzniknou typické miniaturní dutinky, které do sebe uzavřou suchý vzduch. Ten se poté chová jako velmi dobrý izolant a díky němu se snižuje tepelná vodivost cihelného materiálu. „Tímto způsobem se podstatně omezují úniky tepla zdíven. Samotné použití pilin je pak vhodné také z ekologického hlediska. Díky nim se totiž zároveň snižují nároky na množství zemního plynu potřebného pro samotný výpal cihel. Nicméně do výrobní směsi hlín mohou být piliny přidávány jen v takovém množství, aby se vytvořil vyvážený vztah mezi požadavky na pevnost výrobku, jeho tepelně izolační vlastnosti a řízení procesu vypalování,“ poučil nás Ing. Gába s tím, že s rostoucím počtem cihlářských provozů a.s. Wienerberger se zvyšoval také jimi poptávaný objem pilin až na 360 tis. prm za rok. Na takové množství už ale firma GM AGROMARKET v té době sama nestačila, načež začaly vznikat další firmy působící v jejím oboru a v některých lokalitách jí začaly významně konkurovat. Na druhé straně se jí ale s požadavkem na piliny začali hlásit noví zákazníci z oblasti výroby lisovaných pářiv – dřevěných briket a pelet. K nim se posléze přidali ještě výrobci velkoplošných materiálů na bázi dřeva (DTD, DVD a OSB desek), požadující vedle pilin také dřevěnou tzv. bílou (papírenskou) štěpku z odkorněné kulatiny. V případě tzv. hnědé štěpky (s příměsí kůry nad 1 %) pak také provozovatelé některých tepelných elektráren, dodávajících vedle el.

...které jsou nejen osvědčeným a obnovitelným zdrojem energie, ale také výrazně zlepšují tepelně izolační vlastnosti cihel

energie i teplo do blízkých obydlených aglomerací.

„V roce 2005 jsme po oslovení skupinou ČEZ rozjžděli spalování biomasy v elektrárnách Hodonín, Poříčí, Tisová a Chvaletice, kam jsme spolu s pilinami a hnědou štěpkou začali dodávat i energetickou tzv. zelenou (lesní) štěpku, získávanou ze zbytkové hmoty po těžbě dřeva (tzv. nehroubí neboli dřevo do průměru 7 cm). Tento produkt má podle mne velkou budoucnost, ale za předpokladu, že se změní politika s.p. Lesy ČR související s podmínkami pro zpracování nehroubí a také politika energetického průmyslu. Výroba zelené štěpky, pokud není realizována v okruhu 60–70 km od ‚spalovny‘, je vlivem dopravy tak nákladná, že ji nikdo nezaplátí. Když ji totiž vyrobíte např. v Jeseníkách nebo středních Čechách a budete ji vozit do Hodonína,

jako tomu v nedávné minulosti bylo u jistého středočeského podnikatele, tak na každém kamiónu budete trátit 3–4 tisíce Kč,“ vysvětluje obchodní manažer a dodává, že v současné době se proto společnost ve výkupu orientuje pouze na produkty cca 90 pilařských provozů v ČR, SR a Rakousku.

Bez reklamy, ale s promyšlenou logistikou

Její obchodovaný sortiment (v ročním objemu cca 300 tis. prm) tvoří ze 75 % piliny a hobliny, jejichž velkoobchodní výkupní cena se aktuálně pohybuje cca od 220 do 250 Kč/prm. Asi 25 % pak tvoří bílá a hnědá štěpka (v cenách 340–360 Kč/prm respektive 260–280 Kč/prm) a zbylých 5 % drcená i nedrcená kůra. U kůry je aktuální cena odvislá od kvality ▶

Mezi největší odběratele firmy patří spolu s cihlářským průmyslem také výrobci dřevěných briket a pelet

Obslužitelnými zákazníky jsou provozy přizpůsobené pro naložení návěsů s horní hranou bočnic ve výšce 405 cm

kulatiny dané místem těžby, kdy z oblasti postižených kůrovcovou kalamitou činí 80–150 Kč/prm, zatímco kůra z tzv. čerstvé hmoty se prodává v rozmezí 250–270 Kč/prm. Piliny firma nakupuje a následně prodává nejen již zmíněným výrobcům cihel, lisovaných paliv a velkoplošných materiálů, ale také výrobcům cementotřískových desek. Suché hobliny dodává velkochovatelům kuřat nebo koní, kde slouží jako podestýlka. Vytríděné a jinak nepoužitelné piliny a hnědou štěpku nadále směřuje jako palivo do elektráren a tepláren. Kůra je prodávána větším zahradnickým firmám nebo jejich dodavatelům. Při rozvozu těchto produktů společnost spolupracuje se třemi spedičními firmami, které pro ni každý týden vypravují 10 kamiónů.

A to na základě její vlastní a léty propracované logistiky, v rámci níž kromě zásobování odběratelů pilinami a dalšími sypkými materiály zajišťuje pro mnohé i distribuci jejich výrobků.

„Do dubna 2015 jsme, co se výrobků týče, zajišťovali logistiku také pro zmíněný cihlářský průmysl. Spolu s dalšími výrobky a materiály tak firmou ročně „projelo“ kolem 6–7 tis. kamiónů. Dnes je tento počet menší, ale všechny kamióny jsou námi stále řízeny v podstatě 24 hodin denně a patřičně vytěžovány tak, aby ekonomika dopravy byla co nejefektivnější. Díky tomu jsme po celou dobu našeho fungování nikdy neměli finanční problémy,“ informuje nás Ing. Gába s dovětkem, že každý kamión vyráží na cestu v pondělí, kdy co nejbližší své firmě

něco naloží, a vrací se v pátek, přičemž je téměř celou cestu plně naložen. Takto probíhající spolupráce s dopravci, kteří se od jejího počátku nezměnili, funguje podle něj k oboustranné spokojenosti už více jak 20 let. Navzdory občasným zpožděným platbám od odběratelů se firma po celou dobu své existence snaží být maximálně korektní nejen k poskytovatelům služeb, ale i k dodavatelům. Proto nikdy neměla a ani dnes nemá nouzi o zákazníky, ačkoliv se už léta brání, podle Ing. Gáby cíleně, jakékoliv reklamě, s výjimkou internetových stránek s velmi stručným popisem činnosti a nezbytnými kontakty.

„V prvních několika letech jsme pro propagaci naší činnosti využívali mobilní reklamu na návěsích kamiónů. Poté, co se na nás stále více začali na straně dodavatelů obracet i drobní dřevozpracovatelé a potažmo maloodběratelé včetně zahrádkářů, jsme ji odstranili, neboť takové zákazníky neumíme obsloužit. Pro naše zaměření na velké přepravované objemy potřebujeme takové pilařské provozy, které disponují zásobníky, pod které je možné podjet, a nebo speciálními nakladači typu Volvo s výklopnou výškou 475 cm, aby dosáhly přes návěsové bočnice s výškou horní hrany 405 cm. U takovýchto pil pak už sázíme na to, že nás za tu dobu, co jsme na trhu, znají,“ konstatoval Ing. Gába a v závěru našeho rozhovoru se nám ještě pochlubil několika velmi zajímavými čísly. Za období 1993–2016 firma jen na sypkých materiálech (piliny, štěpky, hobliny, kůra) vytvořila čistý obrát 916 mil. Kč. S pomocí svých speditérů přepravila 1 825 593 prm (420 tis. tun) dřevní suroviny a v rámci vyřízení kamiónů ještě 1 728 205 tun cihel.

Na dobrou zpeněžitelnost „odpadních“ produktů dnes reagují i menší pilařské provozy jejich pečlivým tříděním

Základní faktografické údaje o firmě

Název: GM AGROMARKET, spol. s r.o.
Místo: Valtice (Břeclav)
Rok založení: 1991
Počet zaměstnanců: 5
Obrát: 50–60 mil. Kč
Web: www.gm-agromarket.cz

